

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Politikai jegyzetek.

A „Debreczen” számára írta:
dr. Juhász Nagy Sándor.

Lipcse, 1908 febr. 25.

Az összes államok politikai viszonyai egymással össze vannak szövődve. Az államok láncszemekként függenek össze. Gazdasági érdekek, szellemi áramlatok s más tényezők folytán erős kölcsönhatás érvényesül közöttük. Minden államnak tehát ismernie kell a többi politikai viszonyait.

Nekünk meg különösen éber figyelemmel kell kísérnünk a német viszonyokat. Minden államnak első sorban ellenségeit kell ismernie. Már pedig Németország a magyar-ágnak ellensége.

A német társadalmat Magyarország szemben tudatlanság és rosszakarat jellemzi. A közembereknél erősebb a tudatlanság, a vezető politikai körökben a rosszakarat.

A német közvéleményben szörnyű fogalmak élnek rólunk. Arról, hogy európai műveltségű állam vagyunk nincs tudomásuk. Egy német barátom szentül hitte, hogy Debreczen város utcáin egy darab kő sincs léteve. Ő ezt így tanulta a földrajzból. Egy másik megvolt győződve, hogy a magyar puszta, meg a Bakonyban most is életveszélyes az utazás. Egy harmadik az utcán kérdezősködött, hogy főnemeseink között vannak-e még rablólovagok?

A politikai tájékozatlanság még nagyobb fokú. Közfelfogás, melyet nem tudunk kiirtani, hogy Magyarország az osztrák császárság tartománya.

Ugy e tudatlanság, mint az ezen alapuló ellenséges indulat terjesztője és szítója Ausztria. A német világlapok sokszor vezércikkeket hoznak Magyarországról — mindig Magyarország ellen. E cikkek élén rendszerint ott áll a felírás: „bécsi tudósítónk írja”. Az osztrák szemérmelenség arcpirító példája egy cikk, mely most jelent meg az „Österreichischer Rundschau” című tekintélyes folyóiratban. Azt, hogy Osztrák-Magyarország egységes birodalom már fel se vesszük, hiszen ezt saját külügyminiszterünk is behazudja a nagy világba. De ez a cikk azonkívül még azt is állítja, hogy a mi államunk tulajdonkép soha se volt magyar. Az államnyelv előbb a török, majd a latin volt s csak Kossuth kísérelte meg először a magyar Magyarország megteremtését. Ilyen becstelen ferditésekkel ámitják és ingerlik ellenünk a német társadalmat.

Ilyen viszonyok között okunk van a német politika szemmel tartására. A nagy német állam a magaroppant súlyával nem csekély hatást gyakorolhat a mi államunkra.

Németországban nagyon rokonszenves az u. n. alldcutsch, nagy-német mozgalom mely a világ összes németeit egyesíteni akarja. Ez irányzat az egész Ausztriát be akarja kebeleznii a német birodalomba. — De Ausztriával együtt Magyarországot is

A tervet széles alapokon ki is dolgozták. Első lépés lenne egy nagy vámszövetség Németország és Ausztria — Magyarország között. Tehtintélyes tudósok fejtették ki e nagy gazdasági egyesülés előnyeit. Lenne egy közös „vámparlament” — írja Walcker, mely felváltva Berlinben s Bécsben tartaná üléseit.

E gazdasági szövetség lenne a lépcső a politikai egyesüléshez. A mostani német birodalom is ilyen vámegegyesülésből állott elő. E vámegegyesüléshez (Zollverein) hozzá akarták már akkor is Magyarországot csatolni. E tervről mondta Kossuth a 40-es években, hogy megvalósulása esetén Magyarországot többé nincs isten, a ki megmentené.

E vámszövetség alapja azonban egy egységes és német Osztrákbirodalom. Ennek biztosítéka pedig az egységes német nyelvű osztrák hadsereg

Midőn tehát mi önálló vámterületre törekszünk és magyar hadsereget követelünk, — e nagy német törekvéseknek alapjait rázkódtatjuk meg. Ezért olyan dühöse a mi nemzeti mozgalmunkra a nagynémetek.

Azonban e tulhajtó inkább esze-

veszett, mint álmódzó nagynémet törekvéseknél sokkal veszedelmesebb reánk nézve a józan és számító hivatalos német politika ellenséges magatartása. Az ellenünk folytatott küzdelemben Ausztria hátmögött Németország áll.

A német birodalom fél a mi önálló vámterületünkől, mert ezzel elzárjuk előle a Balkánt, ellenzi a magyar hadsereget, mert a hármasszövetség szétomlásától tart. Míg a mostani Ausztria-Magyarországot úgy gazdasági, mint politikai tekintetben kötőféknél fogva vezetheti.

Legutóbbi nemzeti küzdelemünk alkalmával nyilvánvaló lett, hogy a németek ellenséges magatartása nemcsak a merész tervekben, de tényleges hatásban is érvényesült.

Hogy azonban a német veszedelemtől nem kell tartanunk, ennek okát mindenki tudja. Nemzetünk a német és a szláv elem között él. E két hatalmas törzs ereje megtörik egymáson. Egyik sem tűrheti a másik előnyomulását és erősödését a magyarság rovására.

Azonban minket Németországnak nemcsak Magyarországhoz való viszonya érdekel. Nagy figyelemmel kell kísérnünk az összefüggést a német és osztrák politikai és társadalmi viszonyok között is, Németország szakadozott politikai és állami életében erős egységre irányuló nemzeti áramlat tör elő. Ausztriában ugyanaz a német faj, mely a német birodalmat lakja, erős nemzeti harcot viv a többi nemzetiségekkel.

Két német nemzeti mozgalom egymás tőszomszédságában.

Ausztriában a németek kezdenek csehül állani. 16 millió más nemzetiségűvel szemben csak 9 millió a német. Azonban a parlamentben is kisebbségben vannak a németek. 233 német képviselővel szemben 283 más nemzetiségű áll. Ez 50 főnyi kisebbség. Pedig a választó kerületek erőszakosan a németek javára vannak beosztva. A német lakosságból minden 39 ezer lélekre jut egy képviselő. A cseheknél 55 ezerre, a ruthéneknél 102 ezerre. Ausztriában a német elem mégis napról-napra veszíti a tért.

BUTOR-

KIALLITÁST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédli, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi-utca 19. szám.

Azonban az osztrák németiség elkeseredetten harcol s számít a 60 milliónyi birodalmi német támogatására.

Ezek a tények magukra vonják a magyarság teljes figyelmét. Mi lesz, ha e két német nemzeti mozgalom: a birodalomban egységre törő irányzat és az osztrák németek küzdelme — összetalálkozik? Hogy ez bennünket nem hagy hatás nélkül, az kétségtelen. Jöslásokba bocsátkozni hiu álmodozás volna. De vigyázni és a német viszonyokat tanulmányozni és megismerni kötelességünk.

„Kicsiny sziget vagyunk népek tengerében” — mondja a költő. Nem közönyös hát reánk nézve, ha ez a nagy tenger háborogni kezd. De nem félünk semmi vihartól, mert ez a kis sziget sziklasziget.

Belülről, közvetlen közelből nézve, sok hibát látunk a magyar társadalomban. Aggódók e részlet-hibáktól nem is látják a lényegét. De hát van-e emberi dolog hiányok nélkül?

Kívülről, a távolból nézve azonban, midőn a fővonásokat, magát a lényegét látjuk, csodálattal szemléljük a maroknyi magyarság szívósságát, önfeláldozását, szabadságszeretetét. Apró fogyatkozások eltűnnek előttünk. Egy nép áll előttünk, amely elszánt, kemény harcokban ezer év óta megdacol minden veszedelemmel. Egy nép, amely szabadságát nem adta fel soha. Egy nép, mely harcra készül újra lassu komolysággal, de szilárd elszánt-sággal.

Nemzeti harcunkban erős fegyver a külföldi politikai viszonyok ismerete. A magyarság soha sem a nyers erővel, hanem mindig bátorsággal és észszel győzött. Hazaszeretet, bátorság és tudás legyen most is jelszavunk.

Aztán előre a jövődbe vetett megdönthetetlen hittel!

Politikai hírek.

A geryneszei választás. Geryneszeiről táviratozzák: ma volt a geryneszei választás, amely a legnagyobb rendben ment végbe. Egyhangulag Farkas Albertet választották meg képviselővé, függetlenségi programmal. Az eredményt Cseke Ferenc választási elnök egy negyed 10 órakor hirdette ki. A mandátumot Cseke választási elnök szép beszéd kíséretében adta át Farkas képviselőnek, ki azt hálással megköszönte. A választók körében a választás eredménye nagy lelkesedést keltett.

Kilépés a függetlenségi pártból. Hoffmann Ottó országgyűlési képviselő ma Kossuth Ferenchez levelet intézett, melyben kijelenti, hogy a képviselőházban tárgyalás alatt lévő házszabályrevíziós indítvánnyal szemben elfoglalt álláspontja arra készíti, hogy a függetlenségi pártból kilépjen. Hoffmann Ottó kijelentette, hogy erre a lépésre az készítette, hogy — amár a párt szabad kezét adott tagjainak — ő nem csupán szavazni és felszólalni akar az indítvány ellen, hanem minden erejével részt kíván venni abban a küzdelemben, mely az indítvány elfogadásának megakadályozására törekszik.

Egy kis házszabályvita.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 26.

Justh Gyula elnököl az ülésen. A jegyzőkönyv hitelesítése után Lengyel Zoltán felszólal a házszabályokhoz és az elnök gyakorlatával szemben azt vitatja, hogy a Ház határozatát utólag igen is lehet bírálni. Megtette ezt Justh Gyula is, amidőn első ízben elnökölt és elítélte november 18-át. Nézete szerint most az az egész tanácskozás nem áll törvényes alapon. Ezt igenis ki kell reperálni és első sortan a már beadott törvényjavaslatot ki kell tűzni tárgyalásra. Kéri az elnököt, hogy ne vonja meg ezután a szót, ha valaki erről beszél.

Justh Gyula elnök csudálja, hogy Lengyel Zoltán a november 18-át a mai helyzettel hasonlítja.

Bozóky Árpád: Nem egészen olyan, de hasonlít.

Elnök: Nem is hasonlít. Egészen más. Elmondja, hogy mi történt november 18-án. Azt mondani, hogy most is az történt...

Lengyel Zoltán: Azt nem mondtam.

Elnök: ...erről nem akarom azt mondani, hogy rosszindulat.

— Tessék csak azt mondani — mondják a néppárton.

Elnök: Ez a tárgyalás szándékos zavarása. Semmi szabálytalanság az indítványok körül nem történt. Nagyon igaztalan, hogy a Perczel-fele nyivánváli törvénysértést a mostani állapotokkal összehasonlíják. Hivatkozik a házszabályokra, amelyek igenis nem engedik meg, hogy meglevő határozatok ellen óvás emeltessek.

Buzáth Ferenc a házszabályokhoz szól és azt fejtegeti, hogy a kormány eljárása a beadott javaslatokkal szemben helyes és törvényes volt. Kormányjavaslat és egyes képviselők javaslatai között van különbség. Hiszen a kormány javaslatait előbb a király is javahagyja.

Lengyel Zoltán: Ez nem közegészségügy!

Buzáth Ferenc: Bennünket nem azért küldtek ide, hogy komédiát játsjunk.

Farkasházy Zsigmond: Vessünk véget a komédiának! Ez volt november tizennyolc.

Nagy György a házszabályokhoz szólva elmondja, hogy Laehne Hugó tegnap Eotvös Károlyt számarnak mondogta.

Elnök: Ez nem házszabálykérdés.

Nagy György: Ezt utólag konstatálni kell. Ilyesmivel megorolatlannal nem hangozhatik el. Ez nem emeli a tárgyalások színvonalát.

Elnök: Tessék a házszabályokhoz szólni.

Nagy György: Elégtételt kér az elnöktől.

Elnök: A képviselő ur a kifejezést nem hallotta, a naplóban a kifejezés nincs, tehát nem lehet szó elégtételről.

Rakovszky István: Semélyes kérdésben szól. En akkor az elnöki székben ültem. A kifejezést nem hallottam, a gyorsírók sem hallottak, tehát nem is tettem semmit.

Mezőfi Vilmos kijelenti, hogy hallotta az inkriminált kifejezést, de reméli, hogy annyira meg se volt tiszteltlen Laehne, hogy a magyar nemzet büszkeségére értette volna.

Következik a házszabályrevízió tárgyalása.

A házszabályrevízió tárgyalása.

Babocsay Sándor: A függetlenségi pártkör, amelynek tagja volt, egyhangulag leszavazta ezt a javaslatot. Neki most is ez az álláspontja. Emlékezteti a pártot Kossuth Lajos példájára. Igaz, hogy Kossuth Lajos azt mondogta, hogy a politika az exigenciák tudománya. De ő maga soha nem volt inkonkvens. En ennek a politikának vagyok a híve. Lehetetlen, hogy ugyanabban a kérdésben pár hónap alatt homlokegyenest ellenkező álláspontot foglaljon el akár egyes ember, akár az egész párt. Éppen ezért el-

lenzem a házszabályrevíziót. Az angol állam helyzete egészen más. Idézi D'Jaraeli-t és más angol államférfiakat. Ha angliában szigorúan a házszabályok, nálunk enyhének kell lenniök.

Muzsa Gyula közbeszól.

Lengyel Zoltán: Csendet kérünk.

Muzsa Gyula: Bizza azt az elnökre. Ne utasítson rendre.

Lengyel Zoltán: Aki diskurálni akar, menjen ki. Nem vagyunk paikában. (Nagy derűtessé.)

Babocsay Sándor: Annál kevésbé lehet megbarátkozni a házszabályrevízióval, mert a választójogról még derengő sejtelmünk sincs. Az egész mai képviselőház a Tisza István alatt keletkezett revízió-ellenes áramlatból emelkedett ki. A Ház eredete egyenesen megilja a házszabályrevíziót. — Ebben az indítványban nincs egy szemernyi politikai igazság, azért el nem fogadja. (Helyeslés.)

Pető Sándor foglalkozik gróf Andrássy Gyula beszédevel. Az ilyen fontos kérdésről, a milyen a házszabályrevízió, idejekorán beszélni kellett volna. De a koalíció soha sem beszélt, sem a választásokkor, sem a kormányprogramban a revízióról, sőt szentnek és érintetlennek mondogta a mai házszabályokat. A legcsodálatosabb, hogy Andrássy Gyula álláspontja tökéletesen meg egyezik gróf Tisza Istvánnak az ugrai levélben megjelölt álláspontjával. Felolvassa, hogy erről a levélről miket mondott Kossuth Ferenc a függetlenségi körben és a képviselőházban.

Részletesen cífolja ezután a házszabályrevízió mellett felhozott elveket. A hit világában elfogadja a Róma locuta azt az elvét, de politikában nem. Nem minden javaslat sürgős, amit a kormány annak mond. Kéri az elnököt, adjon szünetet.

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Pető Sándor folytatja beszédét.

A debreceni egyetem felé.

Gyűlés a főiskolában.

— február 27.

(Saját tudósítónktól.) A tiszántuli egyházkerület a debreceni egyházzal, a várossal karöltve már évek óta hangyaszorgalommal munkálkodik azon, hogy a harmadik egyetem alapjait Debrecenben rakja le és Bocskay nevének égisze alatt itt, az iskolák városában emelje fel a tudomány e magas csarnokának oszlopait.

A tiszántuli egyházkerület egyetemi nagybizottságának Debrecenben időző tagjai tegnap délelőtt 9 órakor a főiskolában előtervezetle jöttek össze, hogy előzetes megbeszélés alá vegyék a városi egyetemi bizottság azon memorandumát, melyet egyik minapi ülésén készített a városi bizottság.

A memorandum kapcsán a tegnapi értekezlet hosszas tárgyalás után megállapította azokat a vezérelveket, melyek alapjául fognak szolgálni a további munkálkodásnak.

Az értekezlet, melyen Degenfeld gróf elnöklete alatt Kiss Albert, Dicsőfi József lelkészek, az akadémiai tanári kar stb. jelentek meg, szigorúan bizalmas jellegű volt. Arról csupán annyi szivárgott ki, hogy a teljes bizottság összehívását határozták el.

Március ötödikére hívták össze a központi bizottságot egy nagy ér-

tekezetre, melyre meghívják mind a tizenhárom egyházmegyéből az espereseket és a gondnokokat.

A gondnokok és espereseken kívül hivatalosak lesznek az értekezletre az egyházkerület összes Debrecenben lakó tagjai. Ezen az értekezleten aztan végleges határozatokat hoznak a debreceni egyetem kiépítése ügyében.

Bosznay István kiállítása.

Debreceni festőművész sikere a fővárosban.

— február 27.

(Fővárosi tudósítónktól.) Tegnap nyílt meg a fővárosban Bosznay István debreceni rajzánár, a naves festőművész gyűjteményes kiállítása. Az ünnepélyes vernissage ugyan csütörtökön délután négy órakor lesz, de a nagyértékű tárlatot, mely harmadfélszáz művet tartalmaz, már tegnap bemutatták a sajtó munkásainak.

A kritika kedvezően fogadta Bosznayt és a legdicsebb véleményét adta művészetéről, melyet a következőkben méltat a főváros egyik jeles kritikusa:

„Bosznay István festészete magán viseli a komoly, kiforrott művészt, akinek esodálatos, egyszerű tónusa ragadta meg elsőbbsen a nézőt. Valami különös nyugalom, melódikus varázs vonul végig képein, amelyek technikai hivalkodás nélkül varázsolják a szépség hangulatát szinte patétikus erővel a néző szívébe. A magyar tájképek komoly bölcseleje ő, aki legtöbb képen a természet hanyatlásának, az enyészetnek hangulatát zokogja, aki a lelkében megirt melódiák ihletével nyúl eszetjéhez, hogy valami sajátos, fájdalmas borongás fátyolával vonja be képeit. De művésze nem az enyészeté, hanem a jövőé, mert minden vonást merő igazság, szinte fanatikus meggyőződés jellemzi. Szereti a nagy szemhartárt s ebben a levegőt, témáiban a somogyi és zala vidékek tanyáit, virágos mezőit, mindezt merészen, affektátság nélkül, szélesen adva elő.

A tárlat anyagának felét nagyobb vásznak képezik s mindjárt az első terem legjobbját a Tiszának két téiben megfestett képe képezi. Csupa intím megérzése ez a halott természetnek, melynek bánaos melódiáit finoman írja le a nagy vasznakon megalkotójuk. A kék terem egyik legkiválóbb darabja a nyári délelőtt, tehennkel az ér partján, mely mimózaérkenységű és finom színreflexek demonstrálása.

Ugyanitt nyert elhelyezést a „Novemberi reggel” átteiszó szüszies kódéval és csupaszu fűzeivel. A vörös szoba legjobbjai ismét a Tiszamenti nagyobb téli képek, míg a többi termekben se szeri, se száma a kisebb-nagyobb kiváló alkotásoknak. A sárga terem feltűnősegei különben a „Szóke Tisza” piruló rekettyéivel és az „Esti csend” című kép, megörökítve a legszebb magyar naplementét.

Az első termekben kisebb tájak s egy osomó ceruzatanulmány van kiáltva, igazolva azt, hogy Bosznay mestere a figurális rajzoknak is. Feltűnőbb darabjai a sorozatnak az „Íróasztalnál” és az „Ablakban” című szénrajzok.

Aki szereti a magyar földet, az szent áhitattal és megelégedéssel fogja szemlélni ennek a zajtalanul munkálkodó nagy művésznünknek a kiállítását, mint ahogy hosszas külföldi kalandos utak után örülünk, ha gőzkoocsink végigfutja ismerős tájait a magyar vidéknek. Mégis itthon vagyunk, mégis van magyar művészet, igazi és elsőrangú. Ez nagy megnyugvás a sok idegenség után!

„Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépéső-folyosóján. Telefon 412 ...

A szervezési szabályrendelet.

Letárgyalták a szervezeti részt.

A szervező bizottság ülése.

— február 27.

(Saját tudósítónktól.) Türelmes statisztikusok számítása szerint a szervezési szabályrendelettel foglalkozó bizottság négy esztendő óta 106 ülést tartott és a szervezési szabályrendelet még mindig nem készült el.

Hosszas pihentetés után tegnap került újra a bizottság elé a szabályrendelet tervezet. A bizottság a szabályrendelet szervezési részét egészen letárgyalta és a legközelebbi ülésen már a fizetésrendezés ügye kerül napirendre.

Az ülésről alábbi tudósításunk számol be:

Az ülésen jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán elnöke alatt Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Márton Imre, Juhász Ignác, Somogyi Pál, Tüdős Kálmán dr. főorvos, Bészler Károly, Szabó Kálmán tanácsnokok, Roncsik Lajos főszámvéző, Szilágyi Imre, Fejér Ferenc dr., Király Gyula, Konez Ákos és Vargha Károly tb. tanácsnokok, Vargha Elemér aljegyző, Kovács Kálmán aljegyző, Komlóssy Pál dr. rendőrfogalmazó s a bizottság jegyzője.

Weszprémy Zoltán főispán megnyitván az ülést, üdvözli a tagokat. Kérve kéri a bizottságot, hogy minél gyorsabban tárgyalják le a szabályrendeletet, hogy ezen év végéig már kormányhatóságilag is jóváhagyott szabályrendelet legyen a tervezetből.

Kovács József polgármester a tisztviselői kar nevében megköszöni a főispán meleg pártfogását. A tisztviselői kar erősen és többször sürgette a szervezési szabályzat megalkotását. Figyelmebe ajánlja a bizottságnak, hogy a tisztviselői kar túl van terhelve, mert sok állás nincs betöltve, vagy sok szervezve sincs. Kéri, hogy e régen húzódo dolgot fejezzék be.

Juhász Ignác kijelenti, hogy egyetlenegy ember sincs a bizottság tagjai közt, ki az ügy ujába gátat akarna vetni. Ő is támogatni akarja a főispán és polgármester öhajítását, hogy minél előbb elkészítsék a szabályzatot. Ezen cél vezetete volt szólót arra az indítványára, hogy a szabályzat rendezési részét szakítsák el a fizetési résztől, azért, hogyha időközben egyik-másik állásra vonatkozólag változás esik, ne legyen szükség az egész szabályrendelet megbolygatása. Kijelenti, hogy a szabályrendelet elkészítésének ujába nem fog állni, de kívánja, hogy alaposan megtárgyalják a fontos szabályrendeletet.

Márton Imre felemlíti, hogy két dolgot kapott, melyek a szabályzat egyes részeire javaslatokat tartalmaznak. Az egyik dolgozat Mile Pál rendőrfogalmazóé, ez a rendőrség szervezetre vonatkozik. Lehetséges, hogy a dolgozatokban sok megfontolandó van, ezért ajánlatosnak tartja, hogy a beadványokat egy-egy tagnak adják ki tanulmányozás végett. Még célszerűbbnek látja és indítványozza is, hogy a szervezési szabályzatokra vonatkozó beadványokat vegyék elő és azok figyelembe vételével tárgyalják le újra a szabályzatot, még pedig úgy, hogy a bizottságot osszák négy albizottságra, melyek a szabályrendelet egy-egy neg edrészt dolgozzák át és ha munkájokkal készen lesznek, terjesszék azokat a bizottság plénuma elé. Ezáltal nemcsak alapos munkát fognak végezni, hanem időmegtakarításhoz is jutnak.

Fejér Ferenc dr. tulhajtott óvatosságnak tulajdonítja a folytonos halogatást. Kivánatosnak tartja, hogy e kérdést tisztázzák végre. Oly régen folyik e munka, hogy már nagyon is megérett a befejezésre. A már egyszer letárgyalt pontokat nem lehet újra, meg újra elővenni, mert akkor sohasem érnek végére. Kérdi, mi az érdeke Debrecen

város közönségének: az-e, hogy legyen egy buzgó, törekvő tisztviselői kara, vagy hogy elégedetlen, folytonosan gondokkal küzdő tisztviselők kezeibe legyenek letéve Debrecen város ügyei? El kell várni, hogy a városi tisztviselők példásan álljanak helyet, de megelhetésüket is biztosítani kell, mindenestre a lakosság teherbíró képességének figyelembe vételével. Rámutat arra is, hogy a városi tisztviselők társadalmi kötelezettségei nagyobbak, mint a vármegyei tisztviselőké. Ragaszkodik ahhoz, hogy a szabályzat elkészítését mielőbb befejezzék. — Vegyet akar vetni a szabályzat majd öt éve folyó huzásának, halasztásának. Ha a közgyűlés azt gondolja, hogy a tisztviselői kar nem érdemli meg a fizetésemelést, ne adja meg, de végezzen e kérdéssel. Letárgyaltak tekinti a tervezetet, újra tárgyalni nem akarja, Kéri, folytassák a tárgyalásokat ott, ahol legutóbb elhagyták.

Király Gyula szükségesnek tartja a szabályzat letárgyalását. Nem lehet kiszakítani belőle a javadalmazásokra vonatkozó részt.

A bizottság ezután hozzákezdett a szabályzat tárgyalásának folytatásához. A tisztviselők inkompatibilitásának tárgyalásánál kimondták, hogy oly mellék foglalkozást nem üzhet a tisztviselő, mely állásával összeférhetetlen. Kimondotta a bizottság, hogy tanácsnokok csak jog végzett emberek lehetnek.

A szabályrendelet tárgyalását pénteken délután fogják folytatni, amikor is a fizetésrendezés kérdése fog napirendre kerülni.

A harmadik vig-est.

Óriási siker.

Kedden megismétlik.

— február 27.

(Saját tudósítónktól.) A felolvasásokat rendező bizottság jótékony célu fáradozásainak koronája minden egyes vig-est. E vig-estek sorában is kiemelendő volt a kedden délután lezajlott estély, mely gazdag műsorával a megjelent nagy közönség legkényesebb művészi igényeit is kielégítette.

Igen szép elite közönség töltötte meg zsufolásig a Bika disztermét. És ez folytonosan visszhangzott a tapsorkántól és éljenvihartól.

Az estély lefolyásáról bővebben csak most emlékezhetünk meg a következőkben.

Kiss Béla közkedveltségű népzene-kara adta meg az est hangulatát, megnyitóképen előadott magyar hadi indulójával és ismétlésül a „Teil Vilmos opera” lelkes művészzel való interpretálásival. Ezután Békés Gyula a színház elsőrendű művésztagja szavalt néhány Kiss József-fele költeményt általános hatással. Majd Mártonfalvy György színházunk nagy művészkarmestere ejtette méltó bamulabá a közönséget zenei utánzatával és tréfáival. Gyönyörködtetve szines tarkasággal váltották föl ezután egymást az emelvényen legkedveltebb színészeink.

Majd Lónyai Piroska kedves, elragadó egyéniségevel bíncselte le a figyelmet. Kuplét szünni alig akaró tapsvihar kísérte és ismételten szölitották vissza. Ezután Bérczy Ernő, a Horvath-par és Kallós G. adtak elő nagy művészzel egy-egy magánjelenetet és egy pompás kis apró vigjátékot, majd Perczel Karola primadonna-tánc utánzatával falkasztotta józü kacagásra az egész közönséget, mely alig akart betelni látásával.

Azután Rajcsi Anna urleány művészi monológja következett, akinek dicséretére nem mondhatunk többet, minthogy a szavaló művészek ezen nagy versenyében mint műkedvelő pompásan megállta helyét s elragadó bájjal adta elő Zoltán Vilmosnének „Asszony vagyok” című monológját.

Ha még Mihalovits Jenőnek humoreszkjét, melyet Békés Gyula színművész olvasott fel kacagtatóan, ezután Bot Béla, Ivanovits Károly és Sontag Román urak komikus hatású zenei trióját és Than Gyula lapszerkesztőnek Bérczy Ernő által pompásan előadott nagyhatású s valóban kitűnő szellemes-

ségü magánjelenetét is kiemeljük, mindenről beszámoltunk, ami ezen az estén kedves és érdekes dolog volt.

Ezek mellett óriási volt a Perczel nővérek záradékul eklejtett tréfas táncának sikere, amely az előhaladott idő miatt erősen készülődni kezdő közönséget visszatartotta és lelkesedő bámulatra ragadta.

A rendkívül bájos, jókedvű táncfigurák bizonyára sokat fogtak visszacsalni a mai est közönségéből a jövő kedden megismétlődő vigestére is.

A közönség azzal a tudattal távozott, hogy a farsangi évad leghatalmasabb és legzajosabb vigestését élvezte végig.

A büntanyák világából.

Razzia a szállásadásokon.

— február 27.

(Saját tudósítónktól.) Sokan nem is sejtik, hogy ebben a puritanságról neves, becsületes külsejű városban mennyi a büntanya, melyeknek rejtelmei csak egy-egy rendőri jelentésün huzódnak legfeljebb végig.

Noha azonban nyilvánosságra kerülnek ezek a fertelmek és ekkor erőlyesen követelik az ilyen büntanyák szétrobbantását, de bizony minden csak marad a régiben.

A rendőrség ugyan megtesz minden lehetőt, amit tehet. Szigorúan ellenőrzi a szállásadásokat, mert hisz ezzel az elnevezéssel leplezik e büntanyák gazdai üzemeiket.

A szigorú rendőri ellenőrzés azonban mégis ér valamit. Sok veszedelmes egyén kerül ily formán be a rendőrség börtönébe.

Tegnap is razzia tartott Hajdu Kálmán őrsparancsnok és Toth Sándor detektív a szállásadásokon. Ezek között legveszedelmesebb a Herskovics Mandelé a Homokkert utcán.

Szép kis társaságot találtak ott a rendőrök. Valóságos orgia folyt már. Régen körözött ledér nőket találtak a szállásadón, hol éppen javában folyt a mulatság. Négyöt fiatalember félrészen dorbézolt a könynyüvéru nők társaságában és a keretet mindehez egy piszkos szoba, ronda fekvőhelyekkel, füledt levegőjével, alkotta.

A rendőrök a nőket előállították a bünygyi osztályon, ahol aztán kiderült, hogy valamennyi régen ki van tiltva a város területéről. Legérdekesebb alak közöttük valami Danyi Emma nevű, akinek feltűnő szépsége, elegáns toilettje még a gyakorlott szemet is könnyen megtéveszti.

De ez a legveszedelmesebb fajtája a szerelem vámszedőinek. Áldozatait rendszerint az állomáson szerzi be. Jól öltözött vidéki férfiakhoz férkőzik, akiket megtéveszt elegáns külseje és vakon követik a büntanyára, hol aztán gondoskodnak arról, hogy a "vidéki ur" minden pénzét otthagya náluk.

Tegnap éjjeli látogatásukkor a rendőrök egy vidéki jegyzőt találtak ennél a jeles nőnél, a sok italtól teljesen részeg állapotban, de minden krajcár nélkül, pedig állítása szerint szép kis summa volt nála.

Az elegáns Emmácskát természetesen lezárták többi társnőivel együtt és egy pár nap mulva valamennyit illetőségi helyére toloncolják.

Színház.

MŰSOR:

Csütörtökön: Cserelányok operette "A" bérletben.
Pénteken: Katalin operette "B" bérletben.
Szombaton: Paraszthűség népszinmű "C" bérletben.
Vasárnap délután: A király házassodik vigjáték bérletszűnet.
Vasárnap este: Paraszthűség népszinmű kis bérlet.

Zilahy Gyula jubileuma

Az utolsó jubilaris előadás.

A Zilahy Gyula művészi működésének huszonöt éves évfordulójára rendezett jubileum tegnap ért véget a „Cifra nyomoruság” pompás előadásának keretében. Mádi Simit a jubilaris játszotta azzal a nagy művészettel, amelyért ugyanezen szerepben az ország lezelső színházának illusztris közönsége ünnepelte a fővárosban.

Zilahyt most is elhalmozták a tetszenyilvánítások minden jelével. Gyönyörű bábérkoszorút kapott, ezen kívül egy ezüst szobrocskát, valamint egy ezüst cigarettatárcát.

Az előadás egyike volt a szezon legjobb vigjátéki előadásának. Békés Gyula, ez az igazi művész-ember, Csoma bácsijával gazdagította kiváló sikereit a nagy tetszést aratott Báthory Maresa, aki Bellát játszotta. Szakács Andor, Ternyey Lajos, Hahnel Aranka, Jeszenszky Irén és Árkossy Járultak hozzá a fényes sikerhez.

* **Cserelányok.** Ma este a Cserelányok operettet adják, amely eddigi előadásai kor szép sikereket ért el. A főbb szereplők: Lónyai, Zsigmondy, Fehér Olga, Árkossy, Polgár stb. lesznek.

* **Katalin.** Ez az örök becsü, kellemes, mély benyomást kelő zenéjű operette kerül holnap színre. A címszerepben Zilahy Gyulával, ki ebben a darabban a fővárosi színházakban is a legnagyobb sikereket aratta. German Lónyay Piroška lesz.

* **Paraszthűség.** Than Gyula lapszerkesztő, tehetséges író az életből meri ezt szép népszinműve előadása szombaton lesz. A darabhoz Mártonfalvy kiváló karmester gyönyörű, önálló zeneszámokat szerzett, míg eddig a Paraszthűség zeneszámait más darabokból lett összeállítva.

* **A paraszthűség** előadásai jótékony célra lesznek, miután Than Gyula az előadási díj tantimjével teljes egészében a Gyermekliga javára ajánlotta fel a Zilahy igazgató fogja a Gyermekliga pénztárosa kezébe befizetni.

Eszterházy Pál jótékonyága.

Ha a magyar jenki humorizál.

— február 27.

Hiába, ha a magyar ember Amerikába szakad, felveszi a jenki-természetet. Még a humora is megváltozik.

Példa erre ez a nyiltéri nyilatkozat, mely néhány budapesti lapban jelent meg:

A newyorki első magyar közmívelődési és betegsegélyző-egylet 1908 január hó 26-án rendezett mulatságára megnívta az akkor Newyorkban időző magyar grófokat. A főurak valóban nemes módon bizonyították be hazafiságukat, amidőn egyletünket anyagilag támogatták.

Eszterházy Pál gróf ur 5 méltósága 50 dollár, Széchenyi László gróf és Sigray Antal ur 6 méltóságaik 10-10 dollár készpénzzel járultak az egylet vagyonsához.

Valóban nemes tett, mely méltó a köszönet és hála. Egyletünk ezuttal képes csak köteles hálaját fönti urak irányában leróni, akik fényes tanujelét adták hazafiságuknak akkor, midőn az Amerikába szakad magyarság egyik vezető fórumát — egyletünket — anyagilag támogatták.

Fogadják érte hála köszönetünket azon kijelentéssel, hogy egyletünk évkönyveiben neveik örök időkre fönmarad-

nak, mint az amerikai magyarság hazafias és nagylelkű támogatói.

Newyork, 1908. február 12-én.

Fürst Ernő, s. k. Donáth S., s. k.
elnök. titkár.

Glanz Gyula, s. k.
jegyző.

Eszterházy Pál gróf, ki Debrecenben egy gyufalángert ezer koronással áldozott a jótékonyaság oltárán, máskor meg a szó legteljesebb értelmében pénzt szórt a szegények között, — nagyon jól mulathatott az amerikaiak buzgó köszönetén melynek publikálása a mai hirdetési árak mellett alighanem meghaladta az összedományok összegét.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

Ady Endre Debrecenben.

— február 27.

(Saját tudósítónktól.) Rég látott a városháza öreg tanácsterme olyan gyönyörű, nagy közönséget, mint amilyen tegnap délután gyűlt ott össze a Csokonai-kör felolvasó ülése alkalmából. Különösen Debrecen város elit hölgyközönsége volt nagy számmal képviselve a felolvasó ülésen, melyen Debrecen irodalmi életének számos tagja is jelen volt. A közönség ozzatlan érdeklődése Ady Endre, a legzenialisabb fiatal magyar poéta felé irányult, kinek neve egy diadalmas új irányt képvisel a magyar költészetben.

Délután öt órakor nyitotta meg az ülést Komlóssy Arthur a kör alelnöke. Utána Jánosi Zoltán olvasott fel néhány erős hangú, pompás formájú, forró szárnyú költeményt a közönség élénk tetszése között.

S. Szabó József, a kollégium tudós tanára Főhadnagy Fazekas szerelmei címen olvasta fel irodalomtörténeti tanulmányát Ludas Matyi hírneves szerzőjéről. Az irodalmi értékű tanulmány könnyed nyelvével mindvégig lebilincselte a hallgatóság figyelmét s nagy sikert aratott kiváló szerzőjének.

Majd Kuthy Sándor, a fiatal debreceni poéta egyik legtehetségesebb tagja mutatta be Hangulatok című verseiklusának néhány remek darabját, A szebbnél-szebb költemények biztos, nagy ígéretei a fiatal poéta merészen induló költői pályájának. A közönség zajosan megtapsolta.

A műsor utolsó pontján szerepelt Ady Endre. A publikum feszült érdeklődéssel fordult az érdekes arcú fiatal ember felé, akit a pódiumra lépékor harsány éljenzés fogadott. Ady Endre öt költeményt olvasott fel. A maradandóság városában, Imádság háboru után, A halál rokona, Fekete pillangók fogatán és Egy kálvin templomban címűeket. Mind az öt tipikus képviselője Ady költészetének, annak a szuggesztív erejű, új érzések tűzéből áthatott, csudalatos finom muzsikájú költészetnek, mely egy végtelenül szenzitív magyar lélek kincses mélyén fakadt. Csudalatos szépségű rezonanciája van ennek a költői léleknek, melyben annyi gyönyörű költemény terem, mindmennyi a magyar költészet legpompásabb virágai közül valók.

A felolvasott versekből az alábbi közzöljük.

A halál rokona.

Én a halál rokona vagyok.
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki elmegy.

Szeretem a beteg rózsákat,
Hervadva ha vágnak, a nőket,
A sugaras, a bánatos
Ősz-időket.

Szeretem a szomoru órák
Kisértetes, intó hívását,
A nagy Halál, a szent Halál
Játszi mását.

Szeretem az elutazókat,
Sírókat és felébredőket,
Déresős, hideg hajnalon
A mezőket.

Szeretem a fáradt lemondást,
Könytelen sirást és a békét,
Bölcsök, poéták, betegek
Menedékét.

Szeretem azt, aki csalódott,
Aki rokkant, aki megállott,
Aki nem hisz, aki borus,
A világot.

Én a halál rokona vagyok.
Szeretem a tűnő szerelmet,
Szeretem megcsókolni azt,
Aki elmegy.

A költemények felolvasása után a közönség percekig tüntetően tapsolta Ady Endrét.

A városok kongresszusa

Debreceniek a kongresszuson.

Szávay Gyula beszéde.

— Fővárosi tudósítónktól. —

— február 27.

A magyar városoknak az egyenes adók reformja ügyében a főváros részéről összehívott országos értekezlete ma délelőtt kezdődött, a Városháza-utcai új városháza közgyűlési terme.

A kongresszuson megjelent 40 törvényhatósági joggal fölrüházott város képviselője. Továbbá képviselve volt 104 rendezett tanácsú város, 20 kereskedelmi és iparkamara, 12 egyesület és testület, 44 országgyűlési képviselő, 15 székesfővárosi bizottsági tag és 4 szakférfi.

A kongresszuson Debrecen képviselőjében Csóka Sámuel tanácsnok, míg a debreceni iparkamarát Szávay Gyula titkár képviselte.

A kongresszuson az elnöki széket Bárczy István foglalta el, aki megnyitó beszédében üdvözölte a városokat és a kamarákat.

A zajos éljenzéssel és tapssal fogadott beszéd után először Szávay Gyula, a debreceni kereskedelmi és iparkamara titkára szólalt föl.

Magyarország kereskedelmi és iparkamarái — úgymond — sietve adnak öszinte és tiszta visszhangot az elhangzott üdvözlő szavakra. Nagy tiszteletnek és szerencsének tartják, hogy az ország városainak érdemes társaságában szívesen látott vendégek és tanácsra hívott társai lehetnek. A kamarák azt gondolják, hogy nem a véletlen műve az, hogy szerelnék, hogy ne is muló jelenség legyen ez a találkozás. Ott zörget mindkettőnk ajtaja előtt az élet, a kiméletlen, a mindig éhes, a rá nem érő, aki a hivataljók kis fekete tábláira iromba vonásokkal jegyzeteket ír élelmiszer drágaságról, lakásinséggől, szénhiányról, kivándorlásról és a szociális érzésvilág száz bajairól. Elmúlt az idő, amikor papírvárakkal bástyázhatta el valaki magát előle, a kicsinyes jogi bibelődések nagyraott irattárai nem imponálnak immár, dohos levegőjükön keresztülsüvit az élet frissítő szele s magvető szabad munkára csalja vagy kergeti ki a szobahivatalnokokat. A gazdasági munka színeiben bontakozik ki a jövő, az elpetyhűdt politikai keretek az egész vonalon sietve töltődnek meg eleven gazdasági vértartalommal.

Politikai önkormányzat intézményeinek,

a városoknak, ebben az új nevű tevékenységében testvéri szeretettel és kötelesség tudással jönnek segítségére közgazdasági önkormányzat intézményei, a kereskedelem és iparkamarák s az ország kamaráinak egyeteme, amikor igénytelen szavaim utján köszönetet mond, a mai tanácskozásban történt lemondását, egyszerűen a legteljesebb készséggel ajánlja föl tervszerű szolgálatait, vállvetett munkáját ebben a nagy, új nemzeti tevékenységben s ez ünnepélyes tanácskozás alkalmát megragadva, arra kéri fel Magyarországot városait, hogy fogadják el a nyújtott kezét, legyen ez a ma kezdődő frigy állandó s tekintsék a kamarákat egyszer s mindenkorra az ő leghibebb, legbensőbb, legkészségesebb munkársaikul.

Szávay beszédét általános éljenzés követte, aztán megindult a tárgyalás, mely alighanem több napot vesz igénybe.

Hirek.

Az élőhalott.

Elfogták a szélhámost.

— február 27.

(Saját tudósítónktól.) Megemlékeztünk már arról a szélhámokodásról, melyet a hajduszoboszlói temetkezési egyesület kárára követett el valami vakmerő szélhám, ki hivatalos iratokkal bizonyítván, hogy az egyesület egyik tagja Zahonetz Sára debrecei lakos meghalt, az e révén járó temetkezési pénzeket leivette.

Később azonban megjelent a temetkezési egyesületben az állítólagos halott, Zahonetz Sára tagsági díjat fizetni. Az egyesület tisztviselői nagyot néztek, de miután bölcsen tudták, hogy manapság a holtak nem igen szoktak visszatérni erre a nyomorúságos világra, hát rögtön tisztában voltak vele, hogy itt egy vakmerő csalásról van szó. Azonnal fejelentették az esetet a hatóságnak, mely vizsgálatot indított.

A nyomozás szálai Debrecenbe vezettek és a rendőrség ki is derítette a csalót Vágó Lidia leányasszony személyében, aki a csalási olyformán követte el, hogy mikor édesanyja meghalt, a halottkémnek nem a valódi, hanem Zahonetz Sára nevét diktálta le.

Ezzel a halott cédulával aztán elment a szoboszlói temetkezési egyesületbe, jól tudván, hogy Zahonetz Sára szoboszlói parasztasszony, mivel 6 tavolabbi ismeretségbe volt biztosítva van több száz koronára, amely pénzeket aztán fel is vette anélkül, hogy rájöttek volna az egyesület tisztviselői a turpisságra.

A szélhámosságon ellen család és a hatóság félrevezetése miatt folyik az eljárás.

A fémipari szakiskola ügye.

Vig Albert iparoktatási főigazgató tegnap Debrecenbe érkezett, hogy a kormány nevében tárgyalásokat folytasson a debreceni fémipari szakiskola ügyében, mely már oly előhaladott stádiumban van, hogy csupán a részletkérdések várnak a döntésre. Evégből a polgármesteri hivatalban értekezlet lesz, melyen a kamara vezetősége is részt vesz. Ezen az értekezleten fogják az iskola helyet kijelölni. A fiupari szakiskola már ez év szeptemberében megnyílik.

A Szent László-dalegylet lelkesen készül március elsején az Arany Bikában tartandó nagy estélyre. A női rendező bizottság vezetői tagjai a rájuk bízott jegyeket már jórésztben eladták. A tánc és dalpróbák a legnagyobb kedvvel folynak s minden előkészület megvan téve arra, hogy Debrecen urközönsége feledhetetlenül kedves hangulatban fejzhesse be az idei farsangot. Azokat, kik meghívóra még igényt tartanak, ezúton kéri a rendezőség, hogy ezért Kovács Károly karmester urhoz szíveskedjenek fordulni (róm. kath. iskola). Jegyek előre válthatók

Kontek Kornél és Pintér Gusztáv urak üzletében s a hangverseny estén hét órától kezdődőleg az Arany Bika dísztermében.

— **Zenetörténelmi hangverseny.** A mai felolvasó estnek különös érdekességet ad az a körülmény, hogy egy pestvidéki művészpapnak Borovitrényi Nándor dr. urii plébánosnak zenetörténelmi nagy előadása fogja egyedül lefoglalni. Számos kar és magánének, zenekari számok és szólójáték fogják a közönség elé varázsolni a múlt idők zenei életét és remek alkotásait elvezetni. A műsor a következő:

I. A magyar zene története. Irta és felolvassa dr. Borovitrényi Nándor. A felolvasás keretében előadandó zeneszámok: 1. „Gyöngé violának...” A Magyar testvérek zenekarának kísérete mellett tárogaton előadja Szemes Miklós. 2. Czigány dalok. Éneklő Fehér Olga urhölgy, zongorán kíséri Mártonfalvy György. 3. „Üdvözlő dicsőséges hostya”. Éneklő Wolafka Nándor, harmóniumon kíséri Preész Endre. 4. „Eger ostroma”. Éneklő Horváth Kálmán Mártonfalvy György zongorakísérete mellett. 5. „Boldogasszony anyánk”. Éneklő és harmóniumon kíséri dr. Borovitrényi Nándor. II. A kuruc kor zenéje. 1. „Rákóczi motívumok” Tárogaton játsza Szemes Miklós. 2. „Balogh Adám nótája”. — Mártonfalvy György zongorakísérete mellett éneklő Horváth Kálmán. 3. a) „Beresenyi nótája” 1709-ből. b) „Cinka Panna” 1735-ből. Vonós négyes. Előadják: Goroneczkó, Göbler, Alfejő, Krotz. 4. „Bujdosó éneke”. Éneklő Horváth Kálmán, zongorán kíséri Mártonfalvy György. 5. „Rákóczi keserve”. A Magyar testvérek zenekarának kísérete mellett előadja tárogaton Szemes Miklós. 6. Kurucz dalok. Éneklő a Debreceni munkás dalegylet. III. Új kor zenéje 1. „Lavotta”. Cserébogár sárga cserébogár. Cimbalom szóló, zenekari kísérettel. Előadja a Magyar Testvérek zenekara. — 2. „Boka kesergője”. Játsza Magyar Imre a Magyar testvérek zenekarának közreműködésével. 3. Újabb dalok. Mártonfalvy György zongora kísérete mellett éneklő Fehér Olga urhölgy. 4. „Szózat”. A Magyar Testvérek zenekarának kísérete mellett éneklő a Munkás dalegylet. IV. Záróadók. Rákóczi induló. Játsza a Magyar testvérek zenekara. Ezen felolvasó estélyre, melyre különben a rendes bérletjegyek érvényesek, jegyek kaphatók a Mihalovits gyógyszerárban. Ülőhely 50, állóhely 30 fillér.

— **A szabad iskolában ma csütörtökön dr. Tüdös János ügyvéd tart igen tanulságos előadást „A német városok újabb fejlődéséről. Ipar-terület díszterme Simonffy-utca 1. c. II. emelet, d. u. 6—7 ig.**

— **Lopás a Pallagon.** Szabó Gábor, ki mint gazdasági cseléd a pallagi gazdasági akademiában volt alkalmazva, a napokban észrevette, hogy listés zsákjait alaposan megdézsmálta valaki. Feljelentette az esetet és a csendőrség kiderítette, hogy a házi szarka nem más, mint a károsnak egyik cseléd-társa Szabó Istvánné, aki ellen az eljárás folyik.

— **Ártatlanul a börtönben.** Berecz Sándor ügyében — ki Büdszentmihályon a múlt év augusztus 20-án gróf Desseffy Aurél tisztartóját, Kalandra Antalt, azért, mert a nevezett tisztartó öt minden jogos ok nélkül többször arccal verte, sőt meg is rugdosta, a kezében levő kaszával agyonvágta, — most március 3-án lesz az új fő-tárgyalás Nyiregyházán. A nyiregyházi kir. törvényszéknél ugyanis a múlt év szeptember 4-én megtartott fő-tárgyalás során ama sajnálatos tévedés történt, hogy az egy házban kimerült esküdtek főnöke a hajnali órákban egészen másként hirdette ki a határozatot, amint azt az esküdtek meghozták, aminek következtében a törvényt alkalmazó szakbíró-ság viszont egész más büncselekmény miatt ítélte el a vádlottat és pedig 7 évi fegy-

háza. A Cu ia azonban a múlt évi december hó 27-én megtartott nyilvános tárgyaláson helyt adott a dr. Kardos védő által bejelentett semmisségi panaszoknak és a kettős tévedésen nyugvó ítéletet az annak alapjául szolgáló eljárással együtt egyszerűen megsemmisítette és az egész ügyet ujjonnan tárgyalatni rendelte.

— **Uj üzlet.** Március elején Weimann Dezső és társa cég nagy áruházat nyit női felöltő és gyermek ruha cikkeken a Ríza-féle helyiségben. Kistemplom bazár.

Langal Olga Sziv-utca 28. sz. okleveles francia tanítónő magán órákat ad szerény feltételek mellett.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kolozsi József ref. 63 éves, Vizi János róm. kath. 84 éves, Kerékvártó István ref. 6 éves, Smogrovics Ilona ref. 18 napos.

VILLAMOS SZINHAZ.

A hírvivő. Az Uranus mai fényes műsorában, mely a legújabb felvételű képekből áll, rendkívül édes és hatásos drámát mutatnak be. „A hírvivő” címmel. Az általánosan elismert pompás műsor másik fénypontja „Az ördög felesége” és a harmadik „Népelet keletű” című pompás képek nyújtanak kelendő garanciát a ma esti bemutató fényes sikerére, nem is említve a számtalan mulattató bóbókat, melyek fogják tartani a közönséget. Az Uranus igazgatósága nagy meglepetéseket tart debreceni és vidéki közönsége részére a jövő havi műsorban, melynek összehallgatása végett 1-2 nap mulva indul körüjára.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Távirat és telefon.

A függetlenségi és alkotmánypárt fuziója.

Budapest, február 26. A képviselőházban ma a függetlenségi párt és az alkotmánypárt fuziójáról beszéltek. A fuzió olyan formában történék, hogy az alkotmánypárt beolvadna a függetlenségi pártba. A kormány tiszta függetlenségi elemekből alakulna s ez esetben Wekerle is belépne a függetlenségi pártba. A fuzióról szóló hírt nem erősítették meg.

Az intéző bizottság ülése.

Budapest, február 26. Kossuth Ferenc, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke, a párt intéző bizottságát szombat délutánra ülésre hívta össze, hogy a politikai helyzetről referáljon a bizottságnak.

A holland királyi pár balesete.

Hága, február 26. Vilma hollandiai királynő ma férjével itt sétakocsizást tett miközben az udvari fogat összeütközött egy villamossal. A kocsinak három kereke eltört. A királyi pár kiesett a kocsiból, de komolyabb sérülést nem szenvedtek.

Halálos ítélet.

Mitrovicza, február 26. A mitrovicai törvényszék ma Gribis Márton nevű földmivest halálra ítélte, mert ez kárácsony éjszakáján fivérét meggyilkolta.

Ingatlanok forgalma.

Móricz Ferenc és neje Keresztési Eszter veszik a debreceni pusztá Szepesti 51. sz. tlykben foglalt 90 hold tanya földet Baranyi Györgytől 32811 koronáért.

Csatré Károly és neje Nótáros Róza veszik a debreceni 2813. sz. tlykben foglalt. Erzsébet ut. 40. sz. házat Erdey Gáborné Balogh Zsuzsanna és társától.

Vida Mikós és neje Balogh Julicinna veszik a debreceni 8021. és 7060. sztykben foglalt, összesen 600 négyszögöl csapókeri szőlőt Nagy János és neje Gerész Sárától 1900 koronáért.

Sarkaby Lajos és neje Németi Sára veszik a debreceni 176. sztykben foglalt 837 négyszögöl Csapókeri szőlőt özv. Vas Andrásné Pap Amáliától 2800 koronáért.

Barna György veszi a debreceni pusztá Ebessi 98 sztykben foglalt 78 hold 420 négyszögöl tanya földet Tarbay Józsefné és társaitól 78,200 koronáért.

Katona József és neje Manncsák Vilma veszik a debreceni 9548 sz. tlykben foglalt Vörösmarti-utca 24. sz. házat Ruprhet Paultól 1480 koronáért.

A szamárköhögési

a gyermekek ezen ismert réme ellen a SCOTT-féle Emulsio minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT-féle Emulsio a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Rendkívüli gyógyssikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leguatasosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsió válnak.

SCOTT-féle Emulsio

felnőtteknek s aggoknak ép oly jó és hatásos, mint gyermekeknek. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható a gyógyszerárakban.

Csarnok.

Asszony-szerelem.

A „Debreczen” eredeti regénye.

(Folyt)

27

Ilvére pillantott. Tamás kedvetlenül nézett maga elé. György érezte, hogy kellemetlen és neveletlen volt, túlradó sziveséggel, szerető, kedvesen kezdett beszélni. Ilvér nem látszott ezt észrevenni. Azon gondolkodott, hogy minél hamarabb menekül ebből a végzetlen unalmas helyről.

A hintó befordult a pusztai utra. Valamerről messze haragszó uszott a rónán át, az akácek fáradtan, bágyadtan álltak sorfalat az ut mentén a nesztelen déli nyugalomban.

— Mindjárt otthon leszünk — mondta György, Ilvér kinézett a kocsiából. Egy csomó apró fehér ház között, szürkére meszelt tágas urasági lakott látott. Baromfi csipogás hallat-

szott és nagy, fehér, lompos kutyák ódalogtak elő jobbról-balról lusta mormogással. Egy nagy talpu eselédember „Adjon isten”-t dünnyögött feléjük, a béresasszonyok térdig érő rövid rokolyában álltak a pitvar előtt. A maffa udvaros, akinek a városban volt egy szobalány ismerőse, vihogva futott a hintó felé: Hátha látta a kocsi a leányt?

Ilvér butának és boszantónak látott mindenkit és mindent. A lompos kutyákat, a sivalkodó maszatos gyerekeket, a simahaju asszonyokat, mindent. Azonban vidámnak mutatta magát. „Végre is vannak kötelességek...” gondolta és megsimogatta egy pisze, lenhaju leányka fejét, aki kíváncsián nézgette az angolosan sárga bőrdöntött, amint a hajdu leemelte a bakról.

XI.

Ubul György másnap bekocsizott a városba, mondott valami okot, ami oly kényserítő, hogy nem lehet elhalasztani. Ilvér berendezkedett az ő kertenyilő szobájába s meg akarta valósítani azt a tervét, amit akkor forgatott fejében, mikor elhatározta, hogy nyugalomba megy egy pár hetre. Ugy gondolta, ha írna egy nagyobb terjedelmű dolgot, — például regényt vagy szindarabot — azzal egyszerre megcsinálná a karrierjét, ami csak így lépésenkint halad eddig. Meg volt győződve arról, hogy van benne annyi tehetség, mint akármelyik divatos kollégájában s módfelett lenézte őket.

Meséje természetesen nem volt. Egy darabig a cimen törte a fejét, aztán irt vagy negyven sort, egy csomó frázist, arra letette a pennát, mára elég ennyi és unatkozva várta haza Györgyöt és okozta magát, hogy nem ment be vele a városba, ahol talán mégis lehetne valamit csinálni.

György pedig sietett Annához és elfelejtette az egész világot Ilvér Tamásostul, mindenestől.

Török István nem volt otthon ezen a napon. Valami dolga akadtt Budapesten és a reggeli gyorsvonattal felutazott, délelőt tizenegy órakor pedig Ubul György lépett be a boltozatos kapun.

Anna már várt rá. Tegnap csak annyit beszélhetek meg, hogy ma jönni kell Györgynek s nem szóltak semmit az elmúlt dolgokról. Anna úgy gondolta, hogy megkorholja Györgyöt, valami édes büntetést szab, de aztán egyszerre úgy érezte, hogy nem tudná ezt tenni.

S im most, ahogy ott állt az ő fehér szobájában, a rózsaszín függöny mögül kinézve az utcára, egyszerre boldogtalannak és szerencsétlenné látta magát. Oly intenzív volt ez az érzelem, hogy kiesordult a köny szeméből és kétségbeesetten szoritotta a szívére kezét.

Miért? Miért? Végigsimitotta a homlokát és kis kendőjével letörölte a könyeket arcáról. Uralkodni akart magán, nyugodt és gondolkodó lenni, de a vére úgy vert a halántékában, hogy le kellett ülnie. A tenyerét odaszoritotta két oldalt a fejéhez és üres, fénytelen tekintettel meredt maga elé.

Itt lesz mindjárt György, a férfi, aki boldogtalanná és szerencsétlenné tette. Most úgy látta, hogy immár gyógyulásban volt szívének mély sebe, kezdett feledni, ha nem érzett megvigasztalódást. Ugy látta a dolgokat, amint azok voltak.

Megszerették egymást, a férfi belátta ennek a bűnös szerelemnek lehetetlenségét és elkerüli őt. Képes egy órányi távolságban élni tőle, de nem mutatkozik. Mért nem ment akkor messzebb, miért maradt itt a közelben, ha ugysem láthatta őt. S im most egyszerre megjelenik, véletlenül, váratlanul...

Anna felugrott, sebesen végigment a szobán, a karjait széttárta és hangosan kiáltotta:

— Nem, nem, nem szeretem, nem szeretem.

Mondta ezt háromszor, sebesen, gondolkodás nélkül, eltakarta a szemét, hogy elűzze a gondolatait.

(Folyt köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

ALAPITTATOTT: 1876-ban.

SCHMIDT S. Elvállal mindennemű hangszerek és zongorák javítását és hangolását, úgyszintén gramofon és fonográf javítást.

DEBRECEN.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 csemege, 28 borfajban, háromféle fajtisza alanyon I. oszt. 180 kor. 1000 darabonként. II. o. oszt. kis szépségűvel 90 kor. 1000 darabonként. Készlet 419,000 oltvány. 250,000 vadgyökerez, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Ganzin 1. és 2. szám. — Kérjen árjegyzéket

Vállalati szőlőtelep

BILLÉD, Torontál megye.

Budai KIRÁLY keserűviz

elsőrangú hashajtó

kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő forrása

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Női bajok, aranyér, köszvény,

alhasi bántalmak, ált. vérbőség, májbajok, és tulságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogériákban, gyógyszerárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

Erzsébet-sósürdő Igazgatósága

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetésével felvétetnek a kiadóhivatalban:

Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Sanatogén.

Az összes művelt államokban több mint 5000 orvostanár és orvos ajánlja, mint a legkiválóbb erősítő és felfrsítő szert

Erősíti a testet, edzi az idegeket.

Kapható gyógyszerárakban és droguériákban. Képes ismertető füzetet ingyen és bérmentve küld Bauer és Tsa, Berlin SW. 48. 1265

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szén-savat

világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szén-savművek és ásványvizek szétválasztási telepe Buziásfürdőn. Ürgöncyim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Az „István“ gőzmalom társulatnak

1908. évi március hó 1-én d. e. 10 órakor Debreczenben, a Kereskedőtársulat épületének dísztermében tartandó

- Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az 1907. évre, az arra vonatkozó jelentéssel.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helyb-nhagyása, a felmentvény megadása és az 1907. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. Két részvényes által az alapszabályok 68. §-ának megváltoztatása iránt benyújtott indítvány.
5. Sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.
6. Felügyelő bizottsági három rendes és két pótag választása.
- Debreczen, 1908 február 1-én.

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket az alapszabályok 27 ik cikke értelmében f. évi február 28. és 29-én d. e. 10—12 óráig, d. u. 2—4 óráig, a társulat Csapó-u. 6. sz. a. listraktára irodái helyiségében átvenni sziveskedjenek. — A mérleg- és veszteség-nyereség rovás február 21-től kezdve a társulat irodájában megtekinthető. **Az igazgatóság.**

Újdonságok!!

Tavaszi costum kelmékben, Blouze selymekben és blouze kelmékben — Jó mosó kartonok, divat zefirek, Schroll fele siffonok, havasi vásznak, LIL I O M V Á S Z O N M I N D E N S Z É L E S S É G B E N — Olcsó szabott árban kapható

Szépe Lajos

női divat-, vászon-, fehérnemű- és rövidáru-fizletében Kossuth-utca 6. szám.

a legjobb és legfinomabb

Globin

Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. tars. Lipcse és Eger.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik. ○ ○ ○

Költöztek féderes stráf kocsin. Értekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Három szoba, konyha, kamara, kis kerttel együtt, május 1-re kiadó, Kossut-u. 40. szám alatt. 1411

Négy éves szép kis lányomat örökből óhajtánám adni jómódu családnak. Cim a kiadóban.

Uri háznál butorozott utcai szoba dittingvált ur részére március 1-től kiadó. Cim megtudható a kiadóhivatalba. (1372)

Egy 40-42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bir, óhajtana egy 32-36 éves úvell örök hűséget mondani. Levelek: „Örök hűség” alatt a kiadóba kéretnek.

Villamos

felszerelési cikkeket, műszereket gyárt és árusít legelőcsőbban a debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. —

JÓHÁZSI L.
Kossut-utca 1.
Telefon 108. sz.

3 szobás lakást keresek azonnali beköltözésre. Cim Fenyő, Zugó-utca 6. szám.

Kitűnő korema vegyes kereskedéssel, trafikál, mézársszékkel biharmegyei nagyközségben olcsón eladó. Felvilágosítás Gottlieb-nél Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egymalom-u. 4. sz. (1364)

Eladó nyaraló és nyaralónak való szőlő a nagyerdei köruton. Cim a kiadóban. 1364

Egy teljes kávéházi berendezés eladó. Az asztalokból csak carambol van már. Cim Gergely Elsa Nyiregyháza, Selyem-u. 20.

Eladó egy golyós fegyver jutányos áron. Ugyszintén egy új kisbőgő eladó. Cim a kiadóban.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egymalom-utca 4. sz. 1492.

Utcai**lapelárusítók**

felvétetnek a kiadóhivatalban:
Debreczen, Aranv János-utca 2. sz.

Eladó szőlő. A Boeskey-kertben egy öt nyilas (4000 □ öl) területe, kényelmes, szép nyári lakással ellátott, jó karban levő szőlő eladó. Bővebb felvilágosítás kapható Hajó-u. 8. sz. alatt naponként d. u. 1-2 óra között.

Társ k restetik 2-3000 korona tőkével egy jövedelmező vállalathoz. Értekezni lehet Almosdy Sándor bankirodájában, Deák Ferenc-utca 12. sz. Délelőtt 9-től 11-ig.

Ha pénzkölcsönre van szüksége forduljon!

Klár Andor

bankirodájához DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz.
Telefon 445. sz.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőimnek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányú Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Naponta friss SZIMON-féle

Szultán-keverék**Pörkölt-kávé**

1. számú kilója K. 5.—, 2. sz. kl. K. 4'60, 3. számú K. 4.—, 4. számú K. 3'20, 5. számú K. 2'80. Pörkölésre csakis a legkiválóbb és tiszta izü kávékat használom. Vidéki rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 klg. vételénél bérmentve.

Szimon István

főüzlet: BUDAPEST, Váci-körut 12. Fióküzletek: Váci körut 60., Teréz-körut 23.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1906-7. vágású elsőrendű cserhasáb tűzifa wagononként (100 q) Apát-kereszturi állomásnál kocsiba rakva 130 (egyszázharminc) koronáért eladó.

A vasuti fuvardíj kocsinkint Apátkereszturi állomástól Bihardiószegig kor. 18'74, Gyapolyig 21'74, Paptamásiig 23'74, Biharig 26'74, Nagyváradig 30'74, Debreczenig 34'74, Szoboszlóig 39'74, Kabáig 45'74, Püspökladányig 50'74, Karczagig 53'74, Kisujszállásig 58'74, Mezőkeresztesig 37'74, Berettyó-Ujfaluiig 40'74, Bárándig 47'74, Cséffáig 42'74, N.-Szalontáig 45'74, Sarkadig 50'74. Gyuláig 53'74, B.-Csabáig 58'74, Horgosig 85'74, Szabadkáiig 90'74, Zomborig 102'74, Érselindig 17'74, Érmihályfalváig 22'74, Nyirábrányig 29'74, Vámos-Pécsig 29'74, Hajduhadház 39'74, Ujfehértó 45'74, Császárszállás 47'74, Nyiregyháza 47'74.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartó hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett. 1185

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Donogán és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Báli idényre

csipke ruhák, batist ruhák, legdivatosabb selyem kelmék. Francia himzett batistok.

Óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágitótetek, csillárok és szerelvények és választéka.

Telefon szám: 568

1063

Aki
olcsón vásárolni,
akar

keresse fel most az

Ott Károly

ntóda üzletét KOSSUTH-UTCA, a város ház alatt. — Csipkék, szalagok, női pipere és belésárúk, ruhadíszek, kézimunka kellékek, férfi- és női nyakkendők, virágok, divatpárnák, alsósoknyák, harisnyák és szabókellékek rendkívül olcsó leosztott árak mellett.

Ott Károly u.

**László Zsigmond
állatorvosi rendelő irodája**

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojsásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatioakat.

Debreczen, Csapó-u. 30.
Telefon 558. szám.